

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานวางหลักประกัน
ทางการเงินในวันลงนามสัมปทานปิโตรเลียม

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ พน ๐๓๐๗/๔๒๔๔ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า

๑. ข้อพิจารณา

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติโดยมติคณะกรรมการปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ขอสัมปทานที่ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานปิโตรเลียม (ตามมติคณะรัฐมนตรี) แล้วไม่ยอมมาลงนามในสัมปทานปิโตรเลียมตามวันกำหนดนัด โดยอ้างเหตุและขอความเป็นธรรมในการผ่อนผันให้บริษัทของตนไม่ต้องวางหลักประกันทางการเงินตามข้อผูกพันการสำรวจปิโตรเลียมทั้ง ๆ ที่ได้เคยแจ้งยอมรับปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวไว้แล้ว ดังนั้น การที่บริษัทฯ ไม่มาลงนามในสัมปทานตามกำหนดนัดโดยอ้างเหตุผลดังกล่าวเข้าข่ายไม่มีเหตุอันสมควร และถือได้ว่าผู้ขอสัมปทานไม่ประสงค์จะขอรับสัมปทานต่อไปตามนัยของข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้หรือไม่ เพื่อประกอบการเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการต่อไปในกรณีนี้ หรือกรณีอื่นในลักษณะเดียวกันต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเพื่อประกอบการพิจารณา

๒. ลำดับความเป็นมา

๒.๑ กระทรวงพลังงานได้ออกประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ยื่นคำขอสัมปทานปิโตรเลียมสำหรับแปลงสำรวจบนบกและในทะเลอ่าวไทย (ครั้งที่ ๒๐) ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เชิญชวนให้บริษัทน้ำมันยื่นคำขอสัมปทานเพื่อสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ซึ่งในประกาศได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สัมปทานว่าจะพิจารณาคุณสมบัติและความน่าเชื่อถือของผู้ยื่นคำขอสัมปทานจากชื่อเสียง ประสบการณ์ และความมั่นคงในทางการเงิน หรือข้อเสนอการมีหนังสือค้ำประกันจากธนาคาร

๒.๒ บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด และบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกลอุตสาหกรรม จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือเดียวกัน ได้มายื่นขอสัมปทานปิโตรเลียมเป็นจำนวนบริษัทละ ๔ แปลง (แปลง L15/50 L21/50 L29/50 L37/50 และ L30/50 L36/50 L38/50 L51/50 ตามลำดับ) ซึ่งในการพิจารณาคำขอสัมปทานปิโตรเลียม คณะอนุกรรมการพิจารณาคำขอสัมปทานปิโตรเลียมและคณะกรรมการปิโตรเลียมได้พิจารณาให้บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๙๐๑/๐๑๗๙ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จำกัด ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานในแปลงสำรวจ L29/50 และ L37/50 และบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกล อุตสาหกรรม จำกัด ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานในแปลงสำรวจ L36/50 L38/50 และ L51/50 ทั้งนี้ ได้แจ้งผลการพิจารณาในเบื้องต้นว่าบริษัททั้งสองรายมีสิทธิได้รับสัมปทาน แต่มีเงื่อนไขต้องวางหลักประกันทางการเงินจากธนาคารเพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินงานตามข้อผูกพันการสำรวจปิโตรเลียมช่วงที่หนึ่ง (๓ ปีแรกของสัมปทาน) ซึ่งบริษัททั้งสองรายได้ต่อรองและบ่ายเบี่ยงเพื่อขอยกเว้นเงื่อนไขนี้ แต่ภายหลังมีหนังสือแจ้งว่ายินดีที่จะปฏิบัติตามโดยจะขอวางหลักประกันเป็นพันธบัตรรัฐบาล

๒.๓ ในการกำหนดให้บริษัทผู้ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานต้องวางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารหรือหลักประกันทางการเงินนั้น คณะกรรมการปิโตรเลียมได้พิจารณากำหนดโดยมีความเห็นว่าข้อผูกพันการสำรวจในช่วงที่หนึ่ง (๓ ปีแรก) เป็นภาคบังคับซึ่งตามกฎหมาย (มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔) บัญญัติว่า หากผู้รับสัมปทานปฏิบัติตามข้อผูกพันไม่ครบตามที่กำหนดในสัมปทาน (หรือคืบพื้นที่แปลงสำรวจทั้งแปลงก่อนกำหนดในช่วงข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง ซึ่งจะไม่ได้รับการลดหย่อนข้อผูกพันตามมาตรา ๓๔) ผู้รับสัมปทานจะต้องจ่ายเงินส่วนที่ยังไม่ได้ใช้จ่ายตามข้อผูกพันให้แก่ทางราชการ และเพื่อเป็นการประกันไม่ให้ผู้รับสัมปทานละทิ้งไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันและหนีหายไปโดยรัฐไม่สามารถเรียกร้องใด ๆ ได้ จึงกำหนดให้บริษัทที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานที่ยังไม่มีการผลิตปิโตรเลียมในประเทศไทยต้องวางหนังสือค้ำประกันทางการเงินเพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินงานตามข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง (แต่บริษัทที่มีการผลิตในประเทศไทยแล้วไม่ต้องวางหนังสือค้ำประกัน เนื่องจากมีแหล่งผลิตปิโตรเลียมเป็นหลักประกัน) และเป็นการคัดกรองผู้ที่เข้ามาดำเนินธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในประเทศ ให้นั่นใจได้ว่าผู้ขอสัมปทานจะมีเงินทุนเพียงพอที่จะลงทุนสำรวจและผลิตปิโตรเลียม และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีผู้ขอสัมปทานมาถือครองพื้นที่สัมปทานไว้โดยไม่ปฏิบัติงานใด ๆ ตามข้อผูกพัน อันจะเป็นการกีดกันผู้อื่น หรือถือครองพื้นที่ไว้เพื่อรอขายสิทธิสัมปทานต่อให้ผู้อื่นในลักษณะ Broker ซึ่งจะทำให้รัฐเสียประโยชน์ และทางราชการได้วางเงื่อนไขนี้ปฏิบัติเป็นการทั่วไปกับผู้ขอสัมปทานที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานทุกรายด้วย

๒.๔ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๑ และ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้มีมติอนุมัติให้สัมปทานปิโตรเลียมแก่บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบก ๒ แปลง คือ แปลงสำรวจหมายเลข L29/50 และ L37/50 และบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกล อุตสาหกรรม จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบก ๓ แปลง คือ แปลงสำรวจหมายเลข L36/50 L38/50 และ L51/50 ตามที่กระทรวงพลังงานเสนอ (โดยในหนังสือขออนุมัติคณะรัฐมนตรีไม่ได้ระบุให้ต้องวางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารเป็นเงื่อนไขในการให้สัมปทาน แต่ระบุไว้ในรายงานการประชุมคณะกรรมการปิโตรเลียมซึ่งเป็นเอกสารแนบประกอบการพิจารณา โดยเขียนว่าให้บริษัทที่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับสัมปทานซึ่งไม่ได้ประกอบกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมต้องวางหนังสือค้ำประกัน)

๒.๕ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งให้บริษัททั้ง ๒ รายวางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารที่มีวงเงินไม่น้อยกว่าปริมาณเงินขั้นต่ำของข้อผูกพันการสำรวจช่วงที่หนึ่ง ซึ่งออกโดยธนาคารที่มีสาขาในประเทศไทยมามอบให้ในวันลงนามในสัมปทาน ทั้งนี้ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้กำหนดวันลงนามไปแล้ว ๓ ครั้ง แต่บริษัทฯ มิได้มาลงลายมือชื่อในวันที่กำหนด และขอเลื่อนนัดมาตลอด โดยให้เหตุผลว่าไม่พร้อมจะวางหนังสือค้ำประกัน

ต่อมาบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ได้แจ้งว่ายินดีที่จะลงนามรับสัมปทานใน ๒ แปลงสำรวจก่อน ได้แก่ แปลงสำรวจหมายเลข L36/50 และ L51/50 และพร้อมจะวางพันธบัตรรัฐบาลค้ำประกันการดำเนินงานตามข้อผูกพันการสำรวจช่วงที่หนึ่ง สำหรับ ๒ แปลงสำรวจดังกล่าวเป็นเงิน ๑.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (แปลงละ ๖ แสนดอลลาร์สหรัฐ) โดยให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติแจ้งกำหนดวันลงนามให้ทราบล่วงหน้าเป็นระยะเวลาพอสมควร เพื่อจะได้ดำเนินการในเรื่องพันธบัตรรัฐบาลได้ทันก่อนการลงนาม ส่วนอีก ๓ แปลงสำรวจ ได้แก่ L29/50 L37/50 และ L38/50 อยู่ระหว่างเตรียมการจัดสรรเงินวางค้ำประกัน (วงเงิน ๑๖.๕๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

๒.๖ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้แจ้งกำหนดวันนัดลงนามสัมปทานให้บริษัท มาลงนามในวันที่ ๑๙ หรือ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แต่ก่อนถึงกำหนดวันลงนาม บริษัทฯ ได้มีหนังสือขอความเป็นธรรมจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน โดยจะขอลงนามรับสัมปทานโดยไม่วางหนังสือค้ำประกันการดำเนินงาน

๓. ประเด็นข้อหาหรือ

๓.๑ การที่บริษัทฯ ไม่มาลงนามในสัมปทานตามกำหนดวันนัดลงนาม โดยอ้างเหตุผลไม่ประสงค์จะวางหนังสือค้ำประกันทางการเงินจะเข้าข่ายไม่มีเหตุอันสมควร และถือว่าผู้ขอรับสัมปทานไม่ประสงค์จะขอรับสัมปทานต่อไป ตามนัยของข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้หรือไม่

๓.๒ หน่วยราชการสามารถกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานวางหนังสือค้ำประกันแก่ทางราชการเพื่อประโยชน์สาธารณะได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ โดยมีผู้แทนกระทรวงพลังงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติและเอกสารประกอบการพิจารณา สรุปได้ว่า ด้วยกระทรวงพลังงานประสงค์จะให้มีการยื่นคำขอสัมปทานเพื่อสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในแปลงสำรวจต่าง ๆ เขตพื้นที่บนบกและในทะเลอ่าวไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานจึงได้ออกประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง การยื่นคำขอสัมปทานปิโตรเลียมสำหรับแปลงสำรวจบนบกและในทะเลอ่าวไทย (ครั้งที่ ๒๐) ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ โดยในข้อ ๓.๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สัมปทานว่า ทางราชการจะพิจารณาคูณสมบัติและความน่าเชื่อถือของผู้ยื่นคำขอสัมปทาน เช่น พิจารณาจากชื่อเสียง ประสบการณ์ และความมั่นคงในทางการเงิน หรือข้อเสนอการมีหนังสือค้ำประกันจาก

ธนาคาร นอกจากนี้ ข้อ ๔.๑ กำหนดข้อสงวนสิทธิว่าทางราชการสงวนสิทธิที่จะพิจารณาให้หรือไม่ให้สัมปทานเพื่อสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมตามประกาศฉบับนี้แก่ผู้ขอสัมปทานรายหนึ่งรายใดก็ได้ และผู้ขอสัมปทานไม่ประสงค์จะเรียกร้องอื่นใดนอกเหนือจากเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนดตามประกาศฉบับนี้เท่านั้น และข้อ ๔.๒ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดวัน เวลา และสถานที่ให้ผู้ได้รับสิทธิมาลงลายมือชื่อในสัมปทาน โดยแจ้งเป็นหนังสือไปยังที่อยู่ของผู้ได้รับสิทธิ ถ้าผู้ได้รับสิทธิมิได้มาลงลายมือชื่อในสัมปทานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้ได้รับสิทธิไม่ประสงค์จะขอรับสัมปทานต่อไป และผู้ได้รับสิทธิไม่ประสงค์จะเรียกร้องค่าเสียหายหรือสิทธิใด ๆ จากทางราชการทั้งสิ้น

บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด และบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ได้มายื่นคำขอสัมปทานปิโตรเลียมสำหรับพื้นที่บนบก หลังจากนั้นกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาคำขอสัมปทานปิโตรเลียมในเบื้องต้นให้บริษัททั้งสองรายทราบว่า^๑ คณะอนุกรรมการพิจารณาคำขอสัมปทานปิโตรเลียมได้พิจารณาเห็นว่าบริษัททั้งสองรายมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ และอยู่ระหว่างกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติพิจารณาข้อผูกพันด้านปริมาณงานและปริมาณเงินในการสำรวจปิโตรเลียม และผลประโยชน์พิเศษ และแจ้งให้ทราบด้วยว่า ในกรณีที่บริษัททั้งสองรายได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้รับสัมปทาน กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติอาจขอให้บริษัททั้งสองรายมีหนังสือคำประกันจากธนาคารเพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินงานตามข้อผูกพันการสำรวจปิโตรเลียมช่วงที่หนึ่ง

ต่อมากรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือแจ้งบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด^๒ และหนังสือแจ้งบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด^๓ ว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาคำขอสัมปทานปิโตรเลียมได้พิจารณาข้อผูกพันด้านปริมาณงานและปริมาณเงินในการสำรวจปิโตรเลียม และผลประโยชน์พิเศษที่บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด เสนอสำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L37/50 และที่บริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด เสนอสำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L36/50 L38/50 และ L51/50 เห็นสมควรเสนอให้บริษัททั้งสองรายได้รับสัมปทานปิโตรเลียมในแปลงสำรวจดังกล่าว โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดให้บริษัทที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานซึ่งไม่ได้ประกอบกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร (Bank Guarantee) สำหรับแปลงสำรวจที่ได้รับสัมปทานในช่วงข้อผูกพันการสำรวจปิโตรเลียมช่วงที่หนึ่ง (๓ ปี) ซึ่งมีวงเงินเท่ากับจำนวน

^๑ หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๖/๓๖๒๒ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐ ถึง กรรมการผู้จัดการบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด และ ที่ พน ๐๓๐๖/๓๖๒๒ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐ ถึง กรรมการผู้จัดการบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด

^๒ หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๖/๔๔๗๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ถึง กรรมการผู้จัดการบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด

^๓ หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๖/๔๔๗๖ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ถึง กรรมการผู้จัดการบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด

ปริมาณเงินขั้นต่ำของข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง โดยขอให้บริษัททั้งสองรายวางหนังสือคำประกันสำหรับแปลงสำรวจที่ได้รับสัมปทานและนำส่งในวันที่มีการลงนามในสัมปทานปิโตรเลียม ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติจะได้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการปิโตรเลียมและคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

หลังจากนั้น บริษัททั้งสองรายได้มีหนังสือแจ้งมายังกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ^๔ ว่า บริษัททั้งสองรายมีความยินดีที่จะดำเนินการตามระเบียบดังกล่าว หากกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้ถือปฏิบัติตามหลักการวางหนังสือคำประกันจากธนาคารกับบริษัทอื่น ๆ ที่ได้รับสัมปทานเช่นเดียวกัน ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติก็ได้มีหนังสือแจ้งทำความเข้าใจกับบริษัททั้งสองราย^๕ ว่า การวางหลักประกันการดำเนินงานตามข้อผูกพันการสำรวจปิโตรเลียมเป็นแนวปฏิบัติที่ได้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอสัมปทานปิโตรเลียมทุกรายทราบแล้ว โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาคำขอสัมปทานปิโตรเลียมได้กำหนดหลักเกณฑ์การวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร สำหรับผู้ได้รับการพิจารณาให้ได้รับสัมปทานปิโตรเลียมตามประกาศเชิญชวนให้ยื่นขอสัมปทานฯ ครั้งที่ ๒๐ ซึ่งไม่ได้ประกอบกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในประเทศไทยต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคารครอบคลุมการดำเนินงานในช่วงข้อผูกพันการสำรวจปิโตรเลียมช่วงที่หนึ่ง และใช้เกณฑ์ดังกล่าวปฏิบัติสำหรับผู้ได้รับสัมปทานปิโตรเลียมทุกราย

คณะกรรมการปิโตรเลียมในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐/๓๘๖ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ได้พิจารณารายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาคำขอสัมปทานปิโตรเลียมที่เห็นควรให้ออกสัมปทานปิโตรเลียมแก่ผู้ยื่นคำขอซึ่งรวมถึงบริษัท ทีพีโอ โพลีนีเพาเวอร์ จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L37/50 และบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัลอุตสาหกรรม จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L36/50 L38/50 และ L51/50 รวมทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์ให้บริษัทที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานซึ่งไม่ได้ประกอบกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร ในวันที่มีการลงนามในสัมปทานปิโตรเลียม แล้วมีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ

นอกจากนี้ คณะกรรมการปิโตรเลียมในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๐/๓๘๗ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ที่เห็นควรให้สัมปทานปิโตรเลียมแก่บริษัท ทีพีโอ โพลีนีเพาเวอร์ จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L29/50 ตามที่ได้เคยยื่นคำขอไว้เดิมด้วย

^๔ หนังสือบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ และหนังสือบริษัท ทีพีโอ โพลีนีเพาเวอร์ จำกัด ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

^๕ หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๖/๔๔๙๕ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด และ ที่ พน ๐๓๐๖/๔๔๙๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ทีพีโอ โพลีนีเพาเวอร์ จำกัด

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐^๖ อนุมัติให้สัมปทานปิโตรเลียมแก่บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L37/50 และบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L36/50 L38/50 และ L51/50 และมีมติเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐^๗ อนุมัติให้สัมปทานปิโตรเลียมแก่บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L29/50 ตามที่กระทรวงพลังงานเสนอ โดยกระทรวงพลังงานได้แนบรายงานการประชุมของคณะกรรมการปิโตรเลียมเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ แจ้งบริษัททั้งสองราย^๘ ทราบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และกำหนดให้มีการลงนามในสัมปทานปิโตรเลียม ในวันพุธที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๐

บริษัททั้งสองรายได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐^๙ แจ้งขอเลื่อนการลงนามออกไปก่อน เพราะบริษัททั้งสองรายยังไม่สามารถนำส่งหนังสือค้ำประกันมอบให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้ เนื่องจากยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของธนาคารที่บริษัทติดต่อขอให้ออกหนังสือค้ำประกัน คาดว่าจะได้รับอนุมัติประมาณเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ในระหว่างนี้ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐^{๑๐} แจ้งบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด ทราบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ที่อนุมัติให้สัมปทานแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L29/50

ต่อมาบริษัททั้งสองรายได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑^{๑๑} ขอผ่อนผันไม่วางหนังสือค้ำประกัน เพราะบริษัทได้นำเงินไปลงทุนเป็นจำนวนมาก หากต้องวางหนังสือค้ำประกันย่อมทำให้บริษัทลงทุนเพิ่มขึ้นจึงเป็นภาระหนักสำหรับบริษัทและไม่เกิดประโยชน์ เนื่องจากไม่สามารถนำเงินมาใช้เพื่อสำรวจได้อย่างเต็มที่และคุ้มค่าต่อการลงทุน

^๖ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๕๗๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

^๗ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๔๖๐๔ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

^๘ หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๖/๔๔๔๑ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงกรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด และ ที่ พน ๐๓๐๖/๔๔๔๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงกรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด

^๙ หนังสือบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด ที่ สผ-กม. ๐๙๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ และหนังสือบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ที่ สผ-กม. ๑๐๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

^{๑๐} หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๖/๕๐๗๔ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงกรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด

^{๑๑} หนังสือบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด ที่ สผ.กม. ๐๐๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ และหนังสือบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ที่ สผ.กม. ๐๐๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

ก่อนที่หนังสือของบริษัททั้งสองรายดังกล่าวจะส่งมาถึงกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑^{๑๒} แจ้งกำหนดวันลงนาม สัมปทานปิโตรเลียม ในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ พร้อมกับขอให้บริษัททั้งสองรายนำส่งหนังสือ คำประกันจากธนาคารด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อบริษัททั้งสองรายได้มีหนังสือแจ้งขอผ่อนผันไม่วาง หนังสือคำประกัน ทำให้ในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ไม่มีการลงนามสัมปทานในแปลงสำรวจ ดังกล่าว

ต่อมากรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑^{๑๓} ถึง บริษัททั้งสองรายโดยอ้างถึงการกำหนดนัดให้มาลงนามทั้งสองครั้งและกรณีที่บริษัททั้งสองรายขอ ผ่อนผันไม่วางหนังสือคำประกันจากธนาคาร ว่าเห็นควรให้บริษัททั้งสองรายต้องวางหนังสือคำ ประกันจากธนาคาร และแจ้งผลทางกฎหมายตามข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔)^{๑๔} ที่กำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีมาลงนามตามกำหนดนัดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้ขอ สัมปทานไม่ประสงค์จะขอรับสัมปทานต่อไป พร้อมกับกำหนดนัดลงนามสัมปทานปิโตรเลียม ในช่วงกลางเดือนมีนาคม ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ขอให้บริษัททั้งสองรายนำส่งหนังสือคำประกันจาก ธนาคารภายในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑

แต่บริษัททั้งสองรายได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑^{๑๕} ขอให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานพิจารณาผ่อนผันให้บริษัททั้งสองรายลงนามรับสัมปทาน ปิโตรเลียมกับกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ โดยไม่ต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร ซึ่งรัฐมนตรีฯ ได้สั่งการให้ปลัดกระทรวงพลังงานขอความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการ พิจารณา ในการนี้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำบันทึกข้อความ ลง วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๑ เสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงพลังงาน^{๑๖} ยืนยันให้บริษัททั้งสองราย วางหนังสือคำประกันจากธนาคารตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาคำขอสัมปทาน ปิโตรเลียมและคณะกรรมการปิโตรเลียมได้กำหนดไว้ และหากเห็นชอบ ขอให้นำเสนอรัฐมนตรีฯ พิจารณากำหนดวันลงนามสัมปทานปิโตรเลียมครั้งต่อไป หลังจากนั้นกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้

^{๑๒} หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ด่วนที่สุด ที่ พน ๐๓๐๖/๐๒๕๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด และ ด่วนที่สุด ที่ พน ๐๓๐๖/ ๐๒๕๑ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด

^{๑๓} หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ด่วนมาก ที่ พน ๐๓๐๖/๐๔๓๑ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด และ ด่วนมาก ที่ พน ๐๓๐๖/๐๔๓๖ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด

^{๑๔} หนังสือบริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และหนังสือบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

^{๑๕} บันทึกข้อความของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ด่วนมาก ที่ พน ๐๓๐๖/๑๑๖ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๑ ถึงปลัดกระทรวงพลังงาน

มีหนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑^{๑๖} ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจกับบริษัททั้งสองรายว่า การกำหนดให้บริษัทผู้ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานปิโตรเลียมต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคารเป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับผู้ที่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับสัมปทานปิโตรเลียมทุกรายที่ไม่มีการดำเนินงานสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาให้สัมปทานตามประกาศกระทรวงพลังงานฯ ครั้งที่ ๒๐ ข้อ ๓.๒ พร้อมกับกำหนดนัดลงนามสัมปทานปิโตรเลียม ในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๑

บริษัททั้งสองรายได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑^{๑๗} ขอเลื่อนการลงนามรับสัมปทานปิโตรเลียมไปก่อน โดยแจ้งว่าไม่สามารถลงนามรับสัมปทานปิโตรเลียมในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๑ ได้ เพราะเป็นระยะเวลาที่กระชั้นชิดมาก ประกอบกับติดวันหยุดเทศกาลสงกรานต์ต่อเนื่องกันหลายวัน และไม่เห็นด้วยกับการวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการขอทบทวนเรื่องการวางหนังสือคำประกันจากธนาคารต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานตามหนังสืออีกฉบับหนึ่งลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน^{๑๘} เพื่อขอทบทวนการวางหนังสือคำประกัน โดยระบุเหตุผลว่าบริษัทมีคุณสมบัติ ความน่าเชื่อถือ มีชื่อเสียงและประสบการณ์และความมั่นคงในทางการเงินครบถ้วนตามประกาศกระทรวงพลังงาน ครั้งที่ ๒๐ ทุกประการแล้ว และบริษัทได้อ้างด้วยว่าคณะรัฐมนตรีมีมติให้บริษัทได้รับสัมปทานปิโตรเลียมโดยไม่ต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคารแต่อย่างใด การที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้แจ้งให้บริษัทลงนามรับสัมปทานพร้อมกับวางหนังสือคำประกันจากธนาคารนั้น จึงเป็นการเพิ่มเงื่อนไขที่เกินกว่าประกาศของกระทรวงพลังงานและขัดกับมติคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานได้สั่งการให้ปลัดกระทรวงพลังงานพิจารณาดำเนินการทบทวน โดยก่อนที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติจะได้รับคำสั่งให้พิจารณาหนังสือขอทบทวนการวางหนังสือคำประกันนั้น บริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ได้มีหนังสือลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑^{๑๙} แจ้งว่า บริษัททั้งสองรายได้พิจารณาทบทวนแล้ว เห็นควรขอรับสัมปทานจำนวน ๒ แปลง โดยบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ขอรับสัมปทานแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L51/50 และขอโอนสิทธิให้บริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด รับสัมปทาน

^{๑๖} หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ส่วนมาก ที่ พน ๐๓๐๖/๑๗๖๖ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด และ ส่วนมาก ที่ พน ๐๓๐๖/๑๗๖๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด

^{๑๗} หนังสือบริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด ที่ สผ.กม. ๐๓๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ และหนังสือบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ที่ สผ.กม. ๐๓๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

^{๑๘} หนังสือบริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และหนังสือบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

^{๑๙} หนังสือบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ที่ สผ.กม. ๐๔๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

แปลงสำรวจบนบกหมายเลข L36/50 ซึ่งบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด ได้ตกลงสวมสิทธิรับสัมปทานแปลงหมายเลขดังกล่าวพร้อมกับลงชื่อรับทราบและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขทุกประการ โดยบริษัททั้งสองรายยินยอมตกลงนามรับสัมปทานตามที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติจะได้แจ้งให้ทราบ และขอให้นำพันธบัตรรัฐบาลมาวางค้ำประกันแทนหนังสือค้ำประกันของธนาคารสำหรับแปลงหมายเลข L36/50 และ L51/50 โดยจะนำส่งในวันลงนามสัมปทานปิโตรเลียมต่อไป ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าบริษัททั้งสองรายประสงค์จะขอรับสัมปทานปิโตรเลียมต่อไป จึงไม่มีการพิจารณาหนังสือของบริษัททั้งสองรายที่ส่งถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเพื่อขอทบทวนการวางหนังสือค้ำประกันของธนาคารอีก

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๑^{๒๐} ชี้แจงบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ว่า ตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ผู้รับสัมปทานสามารถโอนสัมปทานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี แต่โดยที่บริษัทฯ ยังมีได้เป็นผู้รับสัมปทานปิโตรเลียม จึงไม่สามารถโอนสัมปทานให้แก่บริษัทอื่นได้ สำหรับการวางพันธบัตรรัฐบาลจะต้องไปจดทะเบียนในการใช้เป็นหลักประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน จึงจะรับเป็นหลักประกันได้ ต่อมาบริษัททั้งสองรายได้ร่วมกันมีหนังสือลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑^{๒๑} แจ้งว่ายินยอมตกลงนามรับสัมปทานปิโตรเลียมสำหรับแปลงสำรวจหมายเลข L36/50 และ L51/50 และพร้อมจะนำพันธบัตรรัฐบาลมาวางในวันลงนามรับสัมปทาน โดยขอให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติแจ้งกำหนดวันลงนามให้ทราบล่วงหน้าเป็นระยะเวลาพอสมควรเพื่อบริษัทจะได้นำพันธบัตรไปจดทะเบียนในการใช้เป็นหลักประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้เสร็จก่อนวันลงนาม ส่วนการลงนามรับสัมปทานของบริษัท ทีพีโอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L29/50 และ L37/50 และบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด สำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L38/50 อยู่ระหว่างเตรียมการจัดสรรเงินสำหรับวางค้ำประกันเมื่อพร้อมแล้วจะได้แจ้งยืนยันการลงนามรับสัมปทานปิโตรเลียมต่อไป

ต่อมากรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด^{๒๒} เพื่อกำหนดนัดลงนามสัมปทานปิโตรเลียมสำหรับแปลงสำรวจหมายเลข L36/50 และ L51/50 ในวันที่ ๑๙ หรือ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยขอให้บริษัทฯ นำพันธบัตรรัฐบาลมามอบให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติก่อนวันลงนาม ๓ วันและแจ้งผลทางกฎหมายในกรณีที่ไม่มีมาลงนามตามกำหนดนัดจะถือว่าบริษัทฯ ไม่ประสงค์จะขอรับสัมปทานในแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L36/50 และ L51/50 ต่อไป ตามข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔)ฯ ก่อนถึงกำหนดลงนาม บริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ได้มี

^{๒๐} หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๖/๓๒๑๕ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด

^{๒๑} หนังสือบริษัททั้งสองราย ที่ สผ.กม ๐๗๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

^{๒๒} หนังสือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๗/๕๗๗ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด

หนังสือลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒^{๒๓} ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานขอพิจารณาทบทวน กฎเกณฑ์เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับบริษัทของคนไทย โดยอนุมัติให้บริษัทลงนามรับสัมปทาน ปิโตรเลียมโดยไม่จำเป็นต้องวางหนังสือค้ำประกัน ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานได้ สั่งการให้ปลัดกระทรวงพลังงานขอความเห็นกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีบันทึกข้อความลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒^{๒๔} ถึงปลัดกระทรวง พลังงาน ชี้แจงเหตุผลที่จำเป็นต้องกำหนดให้วางหนังสือค้ำประกันจากธนาคาร และเพื่อความ รอบคอบให้พิจารณาส่งคำร้องเรียนให้คณะกรรมการปิโตรเลียมดำเนินการหรือให้คำแนะนำแก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเห็นชอบ ตามข้อเสนอดังกล่าว

คณะกรรมการปิโตรเลียมในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๒/๔๐๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ มีมติให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติหารือขอความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาประเด็นที่กรมเชื้อเพลิง ธรรมชาติขอหารือแล้ว เห็นสมควรกำหนดประเด็นการพิจารณา ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขอสัมปทานที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับ สัมปทานวางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารในวันลงนามสัมปทานปิโตรเลียม เป็นการชอบด้วย กฎหมายหรือไม่

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่การกำหนดเงื่อนไขให้วางหนังสือค้ำประกันจากธนาคาร เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย การที่บริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ไม่มาลงนามใน สัมปทานปิโตรเลียมตามกำหนดนัด โดยขอผ่อนผันไม่วางหนังสือค้ำประกันจากธนาคาร เป็นกรณี ที่ไม่มีเหตุอันสมควรตามข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความใน พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ทำให้ถือว่าผู้ขอสัมปทานไม่ประสงค์จะขอรับสัมปทาน ต่อไป หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การพิจารณาให้สัมปทานปิโตรเลียมเป็นอำนาจของ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการปิโตรเลียม และโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๒ (๑) และวรรคสอง^{๒๕} แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติปิโตรเลียม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ สำหรับการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับ

^{๒๓} หนังสือบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ที่ สผ.กม. ๐๒๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

^{๒๔} บันทึกข้อความของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๗/๑๔๕ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงปลัดกระทรวงพลังงาน

^{๒๕} มาตรา ๒๒ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้สัมปทานตามมาตรา ๒๓

ฯลฯ

ฯลฯ

การดำเนินการตาม (๑) (๓) (๗) หรือ (๑๕) ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

คัดเลือกให้ได้รับสัมปทานต้องวางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารในวันลงนามสัมปทานปีโตรเลียมเป็นข้อกำหนดที่คณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอสัมปทานปีโตรเลียมได้กำหนดขึ้น โดยคณะกรรมการปีโตรเลียมได้เห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว ซึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการปีโตรเลียมในการให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีตามมาตรา ๒๒ (๑)^{๒๖} และต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ออกสัมปทานปีโตรเลียมตามประกาศเชิญชวนให้ยื่นคำขอสัมปทานเพื่อสิทธิสำรวจและผลิตปีโตรเลียม ครั้งที่ ๒๐ ตามที่กระทรวงพลังงานเสนอ จึงเห็นว่าผู้มีอำนาจออกสัมปทานได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดเงื่อนไขการออกสัมปทานปีโตรเลียมดังกล่าวแล้ว

สำหรับเงื่อนไขที่กำหนดให้วางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารสำหรับช่วงข้อผูกพันการสำรวจช่วงที่หนึ่ง ปรากฏว่า คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้บริษัทที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานซึ่งไม่ได้ประกอบกิจการสำรวจและผลิตปีโตรเลียมต้องวางหนังสือค้ำประกันจากธนาคาร ซึ่งออกโดยธนาคารที่มีสาขาในประเทศไทยสำหรับแปลงสำรวจที่ได้รับสัมปทานในช่วงข้อผูกพันการสำรวจช่วงที่หนึ่ง (๓ ปี) โดยมีวงเงินเท่ากับจำนวนปริมาณเงินขั้นต่ำของข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง และให้บริษัทวางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารในวันที่มีการลงนามในสัมปทานปีโตรเลียม^{๒๗} โดยมีเหตุผลว่า ตามกฎหมายได้กำหนดให้การดำเนินงานตามข้อผูกพันการสำรวจช่วงที่หนึ่ง (๓ ปีแรก) เป็นภาคบังคับซึ่งหากผู้รับสัมปทานไม่ดำเนินการสำรวจตามข้อผูกพันช่วงที่หนึ่งหรือดำเนินการไม่ครบถ้วนตามข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง จะต้องจ่ายเงินในส่วนที่ยังไม่ได้ใช้จ่ายตามข้อผูกพันให้แก่รัฐตามมาตรา ๓๒^{๒๘} แห่งพระราชบัญญัติปีโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปีโตรเลียม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งในอดีตเคยมีตัวอย่างผู้รับสัมปทานบางราย เช่น บริษัท Gopher Oil Limited และ บริษัท Bass Strait Oil and Gas (Holdings) N.L. ละทิ้งไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันและหลบหนีไป โดยรัฐไม่สามารถเรียกร้องให้บริษัทดังกล่าวจ่ายเงินสำหรับข้อผูกพันที่ไม่ได้ดำเนินการได้ จึงกำหนดให้มีการวางหนังสือค้ำประกันเพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินงานตามข้อผูกพันช่วงที่หนึ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของกฎหมายตามมาตรา ๓๒ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรอบคอบและรัดกุม รวมทั้งรักษาผลประโยชน์ที่รัฐพึงได้รับ อีกทั้งมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติ เพราะหากผู้ขอสัมปทานเป็น

^{๒๖} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๕, ข้างต้น

^{๒๗} รายงานการประชุมคณะกรรมการปีโตรเลียม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐/๓๘๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐, หน้า ๖๓.

^{๒๘} มาตรา ๓๒ เมื่อสิ้นช่วงข้อผูกพันช่วงหนึ่ง ๆ หรือสิ้นระยะเวลาหนึ่งในช่วงข้อผูกพันช่วงหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในสัมปทาน หรือในกรณีที่มีการคืนพื้นที่แปลงสำรวจทั้งแปลงในช่วงข้อผูกพันช่วงที่หนึ่ง ถ้าผู้รับสัมปทานยังปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจปีโตรเลียมในแปลงสำรวจแปลงใดไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในสัมปทาน ผู้รับสัมปทานต้องจ่ายเงินส่วนที่ยังมิได้ใช้จ่ายไปในช่วงข้อผูกพันช่วงนั้นหรือระยะเวลากระนั้นให้แก่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นช่วงข้อผูกพันหรือระยะเวลา หรือวันคืนพื้นที่แปลงสำรวจแปลงนั้น แล้วแต่กรณี

บริษัทต่างชาติที่ยังไม่มีการผลิตปิโตรเลียมในประเทศไทย ก็จะต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคารเช่นเดียวกัน^{๒๙}

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดเงื่อนไขให้วางหนังสือคำประกันเป็นหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สัมปทานที่กำหนดตามประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง การยื่นคำขอสัมปทานปิโตรเลียมสำหรับแปลงสำรวจบนบกและในทะเลอ่าวไทย (ครั้งที่ ๒๐) ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ซึ่งผู้ให้สัมปทานสามารถกำหนดได้ตามมาตรา ๓๙^{๓๐} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดขึ้นในกรณีนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เห็นว่าเป็นการกำหนดที่มีลักษณะเป็นการทั่วไป มิได้ใช้บังคับเป็นการเฉพาะรายที่ทำให้เห็นว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ และเป็นเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐหากมีกรณีตามมาตรา ๓๒^{๓๑} แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ เกิดขึ้น ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม จึงสามารถกำหนดเงื่อนไขในลักษณะดังกล่าวได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเป็นเงื่อนไขที่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้มีหนังสือแจ้งให้บริษัทที่ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานทั้งสองรายทราบเงื่อนไขนี้มาโดยตลอดตั้งแต่ก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติอนุมัติให้สัมปทานปิโตรเลียม ดังนั้น การที่กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้แจ้งเงื่อนไขการวางหนังสือคำประกันต่อทางราชการให้ผู้ได้รับคัดเลือกให้ได้รับสัมปทานทราบล่วงหน้าแล้ว และกำหนดวันนัดลงนามในสัมปทานปิโตรเลียมหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติแล้ว จึงเป็นการแจ้งผลการพิจารณาให้สัมปทานโดยมีเงื่อนไขประกอบการให้สัมปทาน

^{๒๙} บันทึกข้อความของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๗/๑๔๕ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงปลัดกระทรวงพลังงาน, หน้า ๒-๓.

^{๓๐} มาตรา ๓๙ การออกคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น

การกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในกรณีดังต่อไปนี้ ตามความเหมาะสมแก่กรณีด้วย

- (๑) การกำหนดให้สิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลหรือสิ้นสุด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
- (๒) การกำหนดให้การเริ่มมีผลหรือสิ้นสุดของสิทธิหรือภาระหน้าที่ต้องขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน
- (๓) ข้อสงวนสิทธิที่จะยกเลิกคำสั่งทางปกครอง
- (๔) การกำหนดให้ผู้ได้รับประโยชน์ต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำหรือต้องมีภาระหน้าที่หรือยอมรับภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบบางประการ หรือการกำหนดข้อความในการจัดให้มี เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มข้อกำหนดดังกล่าว

^{๓๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๘, ข้างต้น

ประเด็นที่สอง เห็นว่า อำนาจในการพิจารณาว่าผู้ขอสัมปทานที่มีได้มาลงนามในสัมปทานภายในเวลาที่กำหนดไว้จะมีเหตุอันสมควรหรือไม่ เป็นอำนาจดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่

ในเรื่องนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงข้างต้นแล้วเห็นว่า เมื่อกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติได้แจ้งให้บริษัททั้งสองรายมาลงนามสัมปทานปิโตรเลียมแล้วหลายครั้ง พร้อมกับให้นำหนังสือคำประกันจากธนาคาร แต่บริษัททั้งสองรายได้ขอเลื่อนการลงนามมาโดยตลอด ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติก็ได้ใช้ดุลพินิจพิจารณาเลื่อนกำหนดลงนามตามที่บริษัททั้งสองรายเสนอ และภายหลังบริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด ขอลงนามสัมปทานปิโตรเลียมสำหรับแปลงสำรวจบนบกหมายเลข L36/50 และ L51/50 และขอนำพันธบัตรรัฐบาลมาวางค้ำประกันแทน กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติก็ไม่ขัดข้องและกำหนดวันเวลาลงนามสัมปทานปิโตรเลียมอีกครั้ง แต่บริษัทฯ ก็ไม่มาลงนามและร้องขอความเป็นธรรมเพื่อไม่ต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร โดยให้เหตุผลว่าเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทต่างชาติ ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติก็ได้เคยแจ้งหลักเกณฑ์การวางหนังสือคำประกันจากธนาคารให้บริษัทฯ ทราบแล้วตามหนังสือ ที่ พน ๐๓๐๖/๔๔๗๖ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และหนังสือ ที่ พน ๐๓๐๖/๔๔๙๕ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ว่า ไม่ว่าจะเป็นบริษัทต่างชาติหรือบริษัทไทยหากไม่ได้ประกอบกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในประเทศไทยต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร กรณีดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าบริษัทฯ ได้ทราบและยอมรับเงื่อนไขการวางหนังสือคำประกันจากธนาคารแล้ว เช่นเดียวกับผู้ขอสัมปทานรายอื่นที่มีสิทธิได้รับสัมปทานปิโตรเลียมในครั้งนี้^{๓๒} แสดงให้เห็นว่าผู้ขอสัมปทานทุกรายยอมรับเงื่อนไขการวางหนังสือคำประกันนี้ ดังนั้น การที่บริษัทฯ ขอเลื่อนกำหนดวันลงนามสัมปทานปิโตรเลียม โดยไม่ประสงค์จะวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร จึงไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติอาจพิจารณาใช้ดุลพินิจตามข้อ ๔^{๓๓} แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้ว่าเข้ากรณีที่ผู้ขอสัมปทานมิได้มาลงนามในสัมปทานโดยไม่มีเหตุอันสมควร

^{๓๒} บันทึกข้อความของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ที่ พน ๐๓๐๗/๑๔๕ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ถึงปลัดกระทรวงพลังงาน, หน้า ๓-๔.

สรุปได้ว่า มีบริษัทซึ่งได้รับพิจารณาให้ได้รับสัมปทานปิโตรเลียมซึ่งต้องวางหนังสือคำประกันจากธนาคาร จำนวน ๑๓ ราย ใน ๒๐ แปลงสำรวจ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการปิโตรเลียม (แบ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในไทย ๔ ราย และบริษัทจดทะเบียนในต่างประเทศ ๙ ราย) โดยมี ๑๐ รายใน ๑๔ แปลงสำรวจได้วางเงินค้ำประกันแล้ว ส่วนบริษัทที่ยังไม่ได้ลงนามเนื่องจากไม่ประสงค์จะวางหนังสือคำประกันมี ๓ ราย ใน ๖ แปลงสำรวจ คือ บริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด บริษัท ไทย ปิโตรเคมีกัล อุตสาหกรรม จำกัด และบริษัท Harrods Natural Resources (Thailand) Limited ซึ่งต่อมาบริษัท Harrods ได้ขอสละสิทธิเนื่องจากไม่สามารถนำหนังสือคำประกันมามอบให้แก่รัฐได้

^{๓๓} ข้อ ๔ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดวัน เวลา และสถานที่ให้ผู้ขอสัมปทานมาลงลายมือชื่อในสัมปทาน โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอสัมปทานทราบแล้ว ถ้าผู้ขอสัมปทานมิได้มาลงลายมือชื่อในสัมปทานภายในกำหนดเวลาดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้ขอสัมปทานไม่ประสงค์จะขอรับสัมปทานต่อไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓